

Informații
privind implementarea Programului național în domeniul concurenței și
ajutorului de stat pentru anii 2017-2020 (perioada anului 2018)

Introducere

Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017–2020 a fost aprobat de Parlamentul Republicii Moldova în vederea dezvoltării unui mediu concurențial loial, a sporirii competitivității Republicii Moldova, a creșterii bunăstării consumatorilor și a implementării angajamentelor prevăzute în Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în materie de concurență și ajutor de stat.

Obiectivul general al Programului rezidă în dezvoltarea mediului concurențial loial prin deschiderea sectoarelor economice către concurență, reducerea reglementărilor pieței produselor de la 2,48 la 1,55 către anul 2020, instituirea unui mecanism performant în domeniul acordării și monitorizării ajutorului de stat pentru reducerea ponderii ajutorului de stat în PIB până la 1% către anul 2020 și monitorizarea eficientă a ajutorului de stat.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 169/2017 pentru aprobarea Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2020, autoritățile publice centrale de specialitate, autoritățile administrației publice locale, autoritățile cu funcții de reglementare și control, în limitele competențelor vor:

- asigura realizarea prevederilor Programului menționat;
- prezenta Consiliului Concurenței, anual, până la data de 15 ianuarie, informații cu privire la executarea prevederilor Programului nominalizat pentru anul precedent.

Astfel, pe parcursul anului, Consiliul Concurenței a organizat un șir de evenimente pentru a oferi suport și consultații autorităților publice privind implementarea Programului. Printre acestea, pot fi menționate:

- 8 ședințele de lucru organizate cu reprezentanții Ministerului Economiei și Infrastructurii, Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenției Apele Moldovei, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, Agenției Naționale Transport Auto, Instituției Publice „Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova” și Cancelariei de Stat.

- 2 seminare de instruire organizate cu susținerea Unității de Implementare a Grupului Băncii Mondiale și desfășurate cu peste 200 de reprezentanți ai autorităților și agenți economici din raioanele Drochia, Florești, Rezina, Soroca, Șoldănești și Telenești.

În cadrul evenimentelor au fost abordate subiecte privind implementarea legislației concurențiale și a Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat, în special: rolul autorităților publice locale în protecția mediului concurențial, respectarea legislației concurențiale pentru prestarea Serviciului de Interes Economic General, sumarul Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat, problemele identificate, direcțiile de activitate propuse.

În perioada 17 – 18.07.2018, obiectivele Programului național au fost prezentate în cadrul ședinței de lucru a reprezentanților țărilor-membre CEFTA, la Skopje, Republica Macedonia, iar participanții la eveniment manifestând interes sporit față de experiența Republicii Moldova în acest sens.

Prezentul Raport a fost elaborat în baza activităților desfășurate de Consiliul Concurenței și a informațiilor parvenite de la autoritățile publice.

Principalele provocări identificate, în urma monitorizării implementării Programului, rămân a fi cultură concurențială redusă în cadrul autorităților publice, sectorului de afaceri și implicarea superficială a autorităților publice în evaluarea drepturilor exclusive și a barierelor concurențiale din sectoarele economice.

Direcțiile prioritare ale Consiliului Concurenței în implementarea cu succes a Programului sunt: evaluarea barierelor anticoncurențiale de către Consiliul Concurenței, cu suportul reprezentanților mediului de afaceri și cooperarea cu autoritățile publice și reprezentanții mediului de afaceri în vederea elaborării propunerilor de modificare a cadrului normativ (conform prevederilor Legii 100/2018).

Astfel, în vederea implementării eficiente a **Programului este necesară implicarea responsabilă a autorităților publice.**

Monitorizarea implementării Programului

În continuare sunt descrise succint acțiunile implementate (de către Consiliul Concurenței și alte autorități publice) în vederea realizării planului de acțiuni ale Programului, relevante pentru anul 2018.

1. Identificarea tuturor entităților care activează la nivel național și local, investite cu drepturi exclusive.

Cancelaria de stat a identificat următoarele entități investite cu drepturi exclusive: Instituția publică „Agenția Informațională de Stat „Moldpres”, Instituția publică „Agenția Servicii Publice”, Instituția publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” și Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică”.

Totodată, pe parcursul perioadei de raportare, Consiliul Concurenței a remis 508 solicitări de informații, inclusiv repetate, la 360 de entități (întreprinderi de stat, societăți pe acțiuni, întreprinderi municipale, registratori independenți, autorități publice centrale, agenții, etc.) în rezultatul cărora au fost identificate **50** de întreprinderi de stat ce activează în regim de drepturi exclusive, dar și pe piețe deschise concurenței și identificate **249** de întreprinderi ce prestează servicii exclusive, precum și activează pe piețe deschise concurenței. În aceeași ordine de idei, Consiliul Concurenței a organizat 8 ședințe de lucru cu diferite entități precum: Ministerul Economiei și Infrastructurii, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenția Apele Moldovei, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, Agenția Națională Transport Auto, Instituția Publică „Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova” și Cancelaria de Stat, în cadrul cărora au fost stabilite domeniile de activitate prestate în regim de drept exclusiv.

Ca urmare a procesării răspunsurilor parvenite de la autoritățile publice centrale și întreprinderi, se constată faptul că acestea nu conștientizează existența drepturilor exclusive delegate și nu consideră drepturile delegate ca fiind un impediment în menținerea unui mediu concurențial normal. Datorită acestui fapt informațiile prezentate conțin o serie de erori, în partea ce ține de serviciile prestate cu drept exclusiv de către întreprinderi.

Un alt factor care împiedică evaluarea justă a drepturilor exclusive instituite îl constituie lipsa unor justificări clare și argumentate din partea autorităților publice a oportunității menținerii acestor drepturi.

Astfel, în următoarea etapă se va examina dacă drepturile exclusive acordate unui furnizor de a oferi bunuri sau servicii pot conduce la majorarea prețurilor și alte

probleme asociate cu exercitarea puterii de piață, la crearea barierelor de intrare pe piață sau la alte consecințe anticoncurențiale grave, justificarea pentru acordarea drepturilor exclusive și echilibrul dintre interesele publice și private urmărite.

Totodată, se va examina dacă prin acordarea drepturilor exclusive consumatorii primesc bunuri la cel mai mic preț posibil, reglementează comportamentul furnizorului care a primit dreptul exclusiv, pentru a împiedica utilizarea de către acesta a puterii de piață și dacă acordarea unui drept exclusiv reprezintă singura posibilitate a unui serviciu de a ajunge pe piață.

De asemenea, se va examina dacă prin acordarea drepturilor exclusive nu va fi diminuat rolul autorității de reglementare în interzicerea abuzului de poziție dominantă și în protejarea intereselor legitime ale consumatorilor.

5. Evaluarea barierelor anticoncurențiale din diferite sectoare economice conform Setului de instrumente pentru evaluarea concurenței al OCDE și conform angajamentelor asumate în Acordul de Asociere

Pe parcursul anului 2018, **Banca Națională a Moldovei** a realizat evaluarea cadrului normativ care reglementează activitatea sectorului bancar și a unităților de schimb valutar, precum și a prestatorilor serviciilor de plata și a emitenților de monedă electronică, conform setului de instrumente pentru evaluarea concurenței ale Organizației pentru cooperare și dezvoltare economică (OECD) și conform angajamentelor asumate în Acordul de Asociere.

Astfel, au fost analizate reglementările aferente acestor sectoare, care sunt în conformitate cu cadrul legislativ și practicele Uniunii Europene.

În calitate de autoritate, cu funcții de reglementare, conform pct. 2 al Regulamentului de organizare și funcționare a **Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică**, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 334 din 14.12.2018, rolul Agenției în realizarea Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2020, se profilează din perspectiva deschiderii piețelor către concurență și eliminarea barierelor anticoncurențiale. În acest context, reiterăm cele menționate anterior, că implementarea Pachetului Energetic III și respectiv, transpunerea directivelor europene în domeniul energiei, în cadrul normativ intern, a avut loc în scopul deschiderii treptate a piețelor energetice către o concurență loială și eliminării barierelor anticoncurențiale în sectoarele respective. Este de menționat că, prevederile noilor legi conțin norme exprese privind promovarea concurenței și limitarea activității de monopol în sectoarele energiei.

Astfel, întru punerea în aplicare a noului cadru legal, implicit în partea ce vizează deschiderea piețelor, Agenția pe parcursul anului 2018 a continuat revizuirea și ajustarea cadrului normativ secundar de reglementare relevant.

În rezultat, este de menționat că piața energiei electrice poate fi considerată efectiv deschisă către o concurență reală, consumatorii având dreptul să încheie contracte de furnizare a energiei electrice cu furnizorul ales.

În partea ce vizează piața gazelor naturale, aceasta este în curs de realizare. Deși, dreptul de schimbare a furnizorului de gaze naturale este prevăzut de art. 88 al Legii nr. 108/27.05.2016 cu privire la gazele naturale, totuși, în conformitate cu art. 114 alin (4) al aceleași Legi, procedura de schimbare a furnizorului va fi aplicabilă în deplină măsură doar după constatarea de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei a existenței pe piața gazelor naturale a premiselor necesare pentru procurarea de către consumatorii non casnici a gazelor naturale la prețuri negociate. Astfel, atâta timp cât Guvernul Republicii Moldova nu a aprobat o hotărâre privind retragerea dreptului consumatorilor noncasnici de a achiziționa gaze naturale, în condiții reglementate, de la furnizorii care furnizează gazele naturale unor anumite categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 89, se consideră că piața gazelor naturale din Republica Moldova nu oferă posibilitatea de negociere liberă a procurării de către consumatorii noncasnici a gazelor naturale.

Cu referire la piața produselor petroliere, este de menționat că prin Legea nr. 302 din 20.11.2018, au fost operate modificări la Legea 461 din 30.07.2001 cu privire la piața produselor petroliere, în sensul excluderii atribuției ANRE de a stabili prețurile plafon pentru comercializarea cu amănuntul a produselor petroliere principale, operatorii fiind liberi să-și formeze prețurile de comercializare a produselor petroliere, cu condiția respectării unei marje de rentabilitate admisă de metodologie.

În privința drepturilor exclusive, relevăm că la momentul actual, activitățile de transport și de distribuție a energiei electrice, respectiv, activitățile de transport și de distribuție a gazelor naturale, se încadrează în noțiunea de monopol natural prevăzută de prevederile Hotărârii Guvernului nr. 582/17.08.1995 cu privire la reglementarea monopolurilor. Totodată, reieșind din prevederile art. 13 alin. (1) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și art. 13 alin. (1) din Legea cu privire la gazele naturale, rezultă dreptul titularului de licență de a exercita activitatea de transport sau de distribuție a energiei electrice, respectiv, activitatea de transport sau de distribuție a gazelor naturale – în limitele teritoriului specificat în licență.

6. Ajustarea cadrului normativ de reglementare a mediului de afaceri privind compatibilitatea cu Legea concurenței sub aspectul eliminării barierelor anticoncurențiale

În rezultatul evaluării cadrului normativ realizat de **Banca Națională a Moldovei**, aceasta a stabilit că nu este necesară ajustarea cadrului normativ, având în vedere lipsa barierelor anticoncurențiale. Mai mult ca atât, s-a stabilit că aceste reglementări creează un cadru legal uniform pentru intrarea pe piață și promovarea unei activități eficiente și competitive, instituind doar cerințe prudențiale, necesare pentru evitarea anumitor riscuri asociate activității prestatorilor serviciilor reglementate și licențiate de BNM.

În partea ce vizează evaluarea și actualizarea cadrului normativ inclusiv în scopul eliminării barierelor anticoncurențiale, în perioada de referință, **Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică** a revizuit și ajustat la cerințele Legii următoarele acte normative relevante, inclusiv cu aprobarea a unor noi acte de reglementare:

1. Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul de ultimă opțiune și furnizorul serviciului universal
2. Metodologia de calculare a tarifului pentru operarea sistemului de distribuție închis al gazelor naturale, aprobată prin Hotărârea ANRE 137/2018 din 05.04.2018
3. Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciile auxiliare prestare de către operatorii de sistem din sectorul electroenergetic, aprobată prin Hotărârea ANRE 269/2018 din 28.09.2018
4. Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciile auxiliare prestare de către operatorii de sistem din sectorul gazelor naturale, aprobată prin Hotărârea ANRE 271/2018 din 28.09.2018
5. Regulamentul privind sistemul de distribuție închis al gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea ANRE 285/2018 din 17.10.2018
6. Metodologia de calculare a tarifului pentru operarea sistemului de distribuție închis al energiei electrice, aprobată prin Hotărârea ANRE 317/2018 din 09.11.2018
7. Hotărârea privind impunerea obligației de serviciu public privind furnizarea de ultimă opțiune a gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea ANRE 272/2018 din 28.09.2018.

De asemenea, ca rezultat al evaluării cadrului normativ de reglementare în scopul ajustării acestuia, implicit în partea ce vizează deschiderea piețelor, au fost elaborate următoarele proiecte de acte normative:

1. Regulamentul privind confirmarea statutului de producător eligibil
2. Regulamentul privind dirijarea prin dispecerat a sistemului electroenergetic
3. Clauzele obligatorii la contractul de achiziționare a energiei electrice produse din surse regenerabile
4. Regulamentul privind furnizarea energiei electrice
5. Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și distribuție a energiei electrice
6. Regulamentul privind racordarea la rețelele de gaze naturale și prestarea serviciilor de transport și distribuție a gazelor naturale
7. Regulamentul privind furnizarea gazelor naturale
8. Codul rețelelor de gaze naturale
9. Codul rețelelor de energie electrică
10. Metodologia privind calcularea și aprobarea tarifelor de racordare și de reconectare la rețeaua termică a instalațiilor consumatorilor și producătorilor de energie termică
11. Metodologia formării și aplicării prețurilor la produsele petroliere, în corespundere cu Legea nr. 302 din 20.11.2018.

Urmare a modificărilor operate prin Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule (nr.239/2015) a fost stabilit termenul 01 iulie 2019 pentru liberalizarea tarifelor pentru asigurările obligatorii de răspundere civilă auto în conformitate cu actele normative ale **Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF)** și sistemul bonus-malus aplicat pe piața asigurărilor.

În baza obiectivelor stabilite în Legea pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a pieței financiare nebankare pe anii 2018-2022 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia (nr.129/2018), precum și în contextul legii sus-menționate, CNPF, în termen până la 01 ianuarie 2019, a revizuit cadrul normativ subordonat, operând modificările și completările necesare la Hotărârea cu privire la primele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto (nr. 26/10 din 13.06.2013) pentru liberalizarea graduală, sub supravegherea CNPF a tarifelor pentru asigurările de răspundere civilă auto. Prin amendamentele date, CNPF are drept scop asigurarea unui echilibru rezonabil între costurile și beneficiile asigurătorilor din prestarea

serviciilor de asigurare obligatorie auto internă și externă, respectând obiectivul de protecție a consumatorilor și neadmiterea unor riscuri potențiale care pot genera efecte negative asupra sectorului de asigurări per ansamblu.

Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației a informat că prin Legea nr. 135 din 07.07.2017 au fost operate un șir de modificări la Legea comunicațiilor electronice nr. 241 din 15.11.2007. De asemenea, au menționat că Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007 a fost republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova 2017 (nr. 399-410, art.679).

Astfel, în vederea aducerii în concordanță cu modificările Legii comunicațiilor electronice nr. 241 din 15.11.2007, republicate, a Regulamentului privind identificarea și analiza piețelor relevante din domeniul comunicațiilor electronice și desemnarea furnizorilor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice cu putere semnificativă pe aceste piețe (aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 55 din 29.12.2008), ANRCETI a elaborat și aprobat Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 39 din 23.11.2018 cu privire la modificarea Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 55 din 29.12.2008.

Prin Legea nr. 135 din 07.07.2017, a fost exclus pragul de 35% al cotei de piață deținute de un furnizor pentru a fi considerat a avea putere semnificativă pe piața relevantă dacă, în urma analizei de piață, ANRCETI constată că, pe această piață nu există concurență efectivă. Astfel, ANRCETI a modificat pragul respectiv la 50% ținând cont de prevederile Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012.

7. Deetatizarea sau restructurarea întreprinderilor de stat, municipale și a societăților comerciale cu capital public sau public-privat

În vederea deetatizării sau restructurării întreprinderilor de stat, municipale și a societăților comerciale cu capital public sau public-privat **Cancelaria de Stat a Republicii Moldova** a raportat reorganizarea următoarelor entități:

1. Întreprinderea de Stat „Centrul de Telecomunicații Speciale” s-a reorganizat prin transformare în Instituția publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetica” și Întreprinderea de Stat „Centrul Informațional Agricol” s-a reorganizat prin fuziune (absorbție) cu Instituția publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetica” (Hotărârea Guvernului 414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat)

2. Instituția publică „Direcția generală pentru administrarea clădirilor Guvernului Republicii Moldova” s-a reorganizat prin fuziune (absorbție) cu Întreprinderea de Stat Complexul „Casa Presei” (Hotărârea Guvernului nr. 950/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției publice „Direcția generală pentru administrarea clădirilor Guvernului Republicii Moldova”)

3. Întreprinderea de Stat „Agenția Informațională de Stat „Moldpres” s-a reorganizat prin transformare în Instituția publică „Agenția Informațională de Stat „Moldpres” (Hotărârea Guvernului nr.1208/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției publice „Agenția Informațională de Stat „Moldpres”).

A fost transmisă, cu titlu gratuit, din administrarea Cancelariei de Stat în administrarea Agenției Proprietății Publice - Întreprinderea de Stat „Editura „Universul” (Hotărârea Guvernului nr. 919/2018 cu privire la transmiterea Întreprinderii de Stat „Editura „Universul”).

Agenția Relații Funciare și Cadastru a raportat transmiterea Agenției Proprietății Publice, în baza Hotărârii Guvernului nr. 806/2018, întreprinderilor de stat în care Agenția Relații Funciare și Cadastru exercita funcția de fondator (Î.S. „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” și Î.S. „Protecția Solurilor și Îmbunătățiri Funciare”), în conformitate cu Regulamentul cu privire la modul de transmitere a bunurilor proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.901/2015.

Ministerul Apărării al Republicii Moldova a raportat reorganizarea Întreprinderii de Stat „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională” în Instituția Publică „Centrul de pregătire a specialiștilor și de suport al Armatei Naționale”, prin Hotărârea Guvernului nr. 698 cu privire la Instituția Publică „Centrul de pregătire a specialiștilor și de suport al Armatei Naționale”.

Funcția de fondator al Instituției Publice „Centrul de pregătire a specialiștilor și de suport al Armatei Naționale” va fi exercitată, în numele statului, de către Ministerul Apărării.

Totodată, prin Hotărârea menționată, Instituția Publică „Centrul de pregătire a specialiștilor și de suport al Armatei Naționale” este numit succesorul de drepturi și obligații al Întreprinderii de Stat „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională”. Astfel, Întreprinderea de Stat „Combinatul de deservire socială” a fost reorganizat prin fuziune (absorbție) cu Instituția Publică „Centrul de pregătire a specialiștilor și de suport al Armatei Naționale”.

Alte întreprinderi de stat sau instituții publice la autogestiune, Ministerul Apărării nu are.

Conform datelor prezentate de **Agencia Proprietății Publice**, pe parcursul anului 2018, au fost privatizate 7 întreprinderi de stat (complexe patrimoniale unice), acțiunile statului din 5 S.A. și au fost reorganizate, la inițiativa autorităților publice centrale 10 întreprinderi de stat.

Lista întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni reorganizate:

1. Hotărârea Guvernului nr.1241 din 19 decembrie 2018 // Monitorul Oficial nr.499-503/1320 din 21.12.2018
 - Reorganizare prin transformare ziarul „Capital Market” Î.S. din întreprindere de stat în Instituția Publică „Ediția periodică „Capital Market”
2. Hotărârea Guvernului nr.279 din 30 martie 2018 // Monitorul Oficial nr.113-120/320 din 06.04.2018
 - Reorganizarea Întreprinderii de Stat „Organizația Concertistică și de Impresariat „Moldova-Concert” prin fuziunea (absorbția) Societății pe Acțiuni „Cercul din Chișinău”
3. Hotărârea Guvernului nr.125 din 06 februarie 2018 // Monitorul Oficial nr.40-47/144 din 09.02.2018
 - Întreprinderea de Stat „Fintehinform” se reorganizează, prin transformare, în Instituția publică „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe”, al cărei fondator este Ministerul Finanțelor.
 - Întreprinderea de Stat „Fiscservinform” și Întreprinderea de Stat „Vamservinform” se reorganizează prin fuziune (absorbție) cu Instituția publică „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe”.
4. Hotărârea Guvernului nr.600 din 27 iunie 2018 // Monitorul Oficial nr.235-244/656 din 29.06.2018
 - Întreprinderea de Stat „Centrul de Standardizare și Experimentare a Calității Producției de Conserve” se reorganizează, prin transformare, în Instituția Publică „Laboratorul central de testare a băuturilor alcoolice/Nealcoolice și a produselor conservate”
 - Întreprinderea de Stat „Centrul Național de Verificare a Calității Producției Alcoolice” se reorganizează prin fuziune (absorbție) cu Instituția Publică „Laboratorul central de testare a băuturilor alcoolice/Nealcoolice și a produselor conservate”
 - Întreprinderea de Stat „Centrul Național de Verificare și Certificare a Producției Vegetale și Solului” se reorganizează prin transformare în

- Instituția publică „Laboratorul central fitosanitar”, al cărei fondator este Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor
- Întreprinderea de Stat „Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților” se reorganizează prin fuziune (absorbție) cu Instituția Publică „Laboratorul central fitosanitar”
5. Hotărârea Guvernului nr. nr. 698 din 11 iulie 2018 // Monitorul Oficial nr.285-294/814 din 03.08.2018
- Întreprinderea de Stat „Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională” se reorganizează, prin transformare, în Instituția publică „Centrul de pregătire a specialiștilor și de suport al Armatei Naționale”
6. Hotărârea Guvernului nr. 706 din 11 iulie 2018 // Monitorul Oficial nr.285-294/816 din 03.08.2018
- Reorganizare prin fuziune (contopire) a Instituției publice „Căpitania portului Giurgiulești” și a Întreprinderii de Stat „Registrul Naval”

Lista întreprinderilor de stat și a pachetelor de acțiuni ale statului privatizate în 2018

1. Î.S. „Centrul Tehnic pentru Securitate Industrială și Certificare”, mun. Chișinău
2. Î.S. Compania Aeriană ”Air Moldova”, mun. Chișinău
3. Î.S. pentru reparația utilajului energetic ”Energoreparații”, mun. Chișinău
4. Î.S. ”Vestmoldtransgaz”, mun. Chișinău
5. Î.S. Întreprinderea de Alimentație Publică „Crizantema”, mun. Chișinău
6. Î.S. Baza de odihna ”Știința”, Ucraina
7. .S. Autobaza Academiei de Științe a Moldovei, mun. Chișinău
8. S.A. ”Drumuri-Bălți” (96,53%), mun. Bălți
9. S.C. ”Gara Nord” S.A.(85,00%), mun. Chișinău
10. S.A. ”Natur-Telecon”(16,96%), s. Negureni, rl. Telenești
11. S.A. ”Fabrica de produse lactate din Nisporeni”(19,70%), or. Nisporeni
12. S.A. ”Basarabia-Nord” (0,07%), mun. Bălți

8. „Optimizarea finanțării preferențiale din surse bugetare a întreprinderilor de stat și municipale în vederea perfecționării managementului acestora”

Pe parcursul anului 2018, Ministerul Apărării a informat că nu a acordat întreprinderilor de stat și nici Instituției Publice „Centrul de pregătire a specialiștilor și de suport al Armatei Naționale” careva finanțări din sursele bugetare ale ministerului.

9. „Instituirea principiilor concurențiale în activitatea prestării serviciilor de utilitate publică (în sectoarele apă, canalizare, energie, transport public, servicii poștale)”, menționăm că Consiliul Concurenței a inițiat mai multe investigații privind instituirea principiilor concurențiale în activitatea prestării serviciilor de utilitate publică în sectoarele:

Transport public, prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr.6 din 03.04.2017 a fost inițiată o investigație cu referire la prevederile legale ce reglementează regimul juridic privind dispunerea curselor suplimentare conform art 90 alin (4) și alin (5) al Codului Transporturilor rutiere nr. 150 din 17.07.2014 (dosarul „Parcul de Autobuse nr. 1 SA vs „Telautogar” SRL), dosar finalizat.

Totodată, Consiliul Concurenței a examinat acțiunile întreprinderilor „Telautogar” SRL și „Gările și Stațiile Auto” ÎS prin prisma Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012. Astfel, întru asigurarea unei abordări consecvente, Consiliul Concurenței și-a propus să verifice activitatea întreprinderilor ce prestează servicii pe piața activității de autogară. Așa dar, prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 38 din 11.10.2018, a fost inițiată investigația referitor la semnele încălcării prevederilor art.11 din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 de către întreprinderilor ce prestează servicii pe piața activității de autogară (autogările private) privind impunerea unor condiții inechitabile de tranzacționare la activitatea de autogară.

De asemenea, prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 45 din 29.11.2018, a fost inițiată investigația utilă pentru cunoașterea piețelor privind transportul rutier de persoane prin servicii regulate și activității de autogară

Furnizare apă potabilă și canalizare, prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 35 din 13.11.2017, a fost inițiată o investigație privind prevederile legale ce reglementează efectuarea analizelor de laborator a apelor uzate conform pct 69 alin (3) și (4) al regulamentului Cadru privind recepționarea apelor uzate, eliberarea condițiilor tehnice și autorizațiilor de deversarea apelor uzate în sistemul de canalizare a apelor uzate (dosarul „Apă-Canal Chișinău” S.A) , dosar ce se află în derulare.

Energetică, au fost avizate de Plenul Consiliului Concurenței următoarele proiecte:

1. Proiectul Regulamentului privind sistemul de distribuție închis al energiei electrice avizat de Plenul Consiliului Concurenței la data 10.05.2018

2. Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 92 din 29.05.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării avizat de Plenul Consiliului Concurenței la data 07.06.2018

3. Proiectul Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și tarifelor reglementate pentru producerea energiei electrice și termice, pentru serviciile de distribuție și furnizare a energiei termice avizat de Plenul Consiliului Concurenței la data 05.07.2018.

4. Proiectul Metodologiei de calculare a plăților pentru dezvoltarea, modernizarea, exploatarea și/sau întreținerea obiectelor de infrastructură energetică de importanță strategică avizat de Plenul Consiliului Concurenței la data 12.07.2018

5. Proiectul Regulamentului privind furnizarea gazelor naturale avizat de Plenul Consiliului Concurenței la data 06.02.2018

6. Proiectul Regulamentului privind sistemul de distribuție închis al gazelor natural avizat de Plenul Consiliului Concurenței la data 26.04.2018

7. Proiectul Metodologiei de calculare și aprobare a tarifelor de racordare și de reconectare la rețeaua termică a instalațiilor consumatorilor și a producătorilor de energie termică avizat de Plenul Consiliului Concurenței la data 29.10.2018.

Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor a informat la acest capitol faptul că, agenții economici ce prestează serviciile de utilitate publică în cadrul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor sunt selectați în conformitate cu unele principii stipulate în art. 7 din Legea nr. 131/2015 „[...] b) transparența achizițiilor publice; c) asigurarea concurenței și combaterea practicilor anticoncurențiale în domeniul achizițiilor publice; h) tratament egal, imparțialitate, nediscriminare în privința tuturor ofertanților și operatorilor economici;...”

10. Asigurarea armonizării legislației cu elementele obligatorii și opționale ale directivelor Uniunii Europene privind concesiunile

Ministerul Economiei și Infrastructurii a raportat despre faptul că Legea nr.121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii a fost elaborată și promovată cu scopul armonizării cadrului legislativ național la acquis-ul

UE, în conformitate cu angajamentele Republicii Moldova circumscrise în Acordul privind instituirea Zonei de Liber Schimb, Aprofundat și Cuprinzător.

Astfel, actul normativ nominalizat vine să transpună prevederile Directivei nr. 2014/23/UE din 26.02.2014, privind atribuirea contractelor de concesiune, în ceea ce privește ameliorarea eficacității procedurilor în materie de atribuire a contractelor enunțate.

Totodată, menționează că proiectul de lege în cauză a fost elaborat cu suportul experților Ministerului Federal al Economiei și Energeticii al Republicii Federale Germania, cooptați în cadrul proiectului Twinning „Consolidarea sistemului de parteneriat public-privat în Republica Moldova”.

11. Efectuarea unei analize a oportunității desfășurării de către întreprinderile de stat a procedurilor de achiziții publice și transpunerea în legislația în domeniul achizițiilor publice a directivelor Uniunii Europene 2014/24/UE și 2014/25/UE

Ministerul Finanțelor și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor au raportat adoptarea prin Legea nr. 169 din 26.07.2018 a Legii nr.131/2015 privind achizițiile publice (M.O. al R.M., 321-332/527, 24.08.2018).

Astfel, Ministerul Finanțelor a precizat că proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.131 din 3.07.2015 privind achizițiile publice, care transpune directiva Uniunii Europene 2014/25/UE a fost elaborat, supus expertizei anticorupție (scr. nr. 17-09/2706 din 27.06.2018), expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene (scr. nr. 17-09/407 din 04.07.2018) și expertizei juridice.

La moment se analizează oportunitatea elaborării unui proiect de lege privind transpunerea directivei Uniunii Europene 2014/25/UE separat de Legea nr.131/2015.

Totodată **Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor** a informat despre transpunerea directivelor 2014/23/UE, 2014/24/UE, 2014/25/UE, 92/13/CEE și 2006/111/CE în Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002.

12. Implementarea sistemului e-achiziții în vederea transformării achizițiilor publice într-un proces mai eficient și competitiv, inclusiv introducerea componentei de identificare a cazurilor de acorduri anticoncurențiale în cadrul achizițiilor publice

Începând cu luna ianuarie 2017, **Ministerul Finanțelor**, în comun cu autoritățile din subordine (Agenția Achiziții Publice, Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal, Inspekția Financiară), au pilotat conceptul noului sistem electronic de achiziții publice (MTender) pentru contractele de achiziții publice de valoare mică.

Ulterior, a fost dezvoltată posibilitatea de a aplica proceduri de achiziții publice prin cererea ofertelor de prețuri și licitație deschisă.

Totodată, a fost dezvoltată funcționalitatea de înregistrare a contractelor de achiziții publice prin intermediul sistemului MTender.

Concomitent, pentru implementarea pe scară națională a unui sistem electronic de achiziții a fost elaborat și aprobat, prin Hotărârea Guvernului nr. 705 din 11.07.2018, Conceptul tehnic al Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender).

Începând cu 01.10.2018, odată cu intrarea în vigoare a amendamentelor la Legea 131/2015 privind achizițiile publice, a fost stabilit modul de reglementare a achizițiilor publice utilizând sistemul electronic online, accesibil prin internet la o adresă dedicată, folosit pentru aplicarea prin mijloace electronice a proceselor de achiziții publice, precum și pentru publicarea invitațiilor/anunțurilor la nivel național, depunerea și evaluarea ofertelor, atribuirea, semnarea cu semnătură electronică a contractelor de achiziții publice.

Pentru implementarea Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender) au fost aprobate următoarele acte normative:

1. Hotărârea Guvernului nr.985 din 10 octombrie 2018 pentru aprobarea Regulamentului privind acreditarea platformelor electronice de achiziții în cadrul Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender)

2. Hotărârea Guvernului nr.986 din 10 octombrie 2018 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a Registrului de stat al achizițiilor publice format de Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender)

3. Hotărârea Guvernului nr.987 din 10 octombrie 2018 pentru aprobarea Regulamentului privind achiziția bunurilor și serviciilor prin cererea ofertelor de prețuri, precum și

1. Ordinul Ministerului Finanțelor nr.173 din 5 octombrie 2018 cu privire la aprobarea Documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de bunuri

2. Ordinul Ministerului Finanțelor nr.174 din 5 octombrie 2018 cu privire la aprobarea Documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de servicii

3. Ordinul Ministerului Finanțelor nr.175 din 5 octombrie 2018 cu privire la aprobarea Documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de bunuri și servicii prin cererea ofertelor de prețuri

4. Ordinul Ministerului Finanțelor nr.176 din 5 octombrie 2018 cu privire la aprobarea Documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de lucrări

5. Ordinul Ministerului Finanțelor nr.177 din 9 octombrie 2018 cu privire la aprobarea formularului standard al Documentului Unic de Achiziții European.

Aprobarea actelor normative secundare nominalizate au asigurat cadrul normativ necesar pentru lansarea experimentală și utilizarea de către autoritățile administrației publice a Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender), pentru procedurile de cererea ofertelor de preț și licitație deschisă, din luna octombrie 2018.

Simultan, în luna septembrie 2018, Instituția Publică „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe” (CTIF) a organizat cursuri de instruire privind utilizarea sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (SIA MTender) pentru responsabilii de achiziții publice din cadrul autorităților publice.

La etapa actuală, sistemul de achiziții publice electronice M-Tender are:

- funcționalitatea desfășurării procedurilor de achiziții publice prin valoare mică pentru bunuri, lucrări și servicii;
- funcționalitatea de înregistrare a contractelor de achiziții publice;
- posibilitatea de a aplica proceduri de achiziții publice prin cererea ofertelor de prețuri și licitație deschisă.

13. Revizuirea cadrului normativ ce ține de protecția mărcilor în vederea asigurării plasării pe piață a produselor care sunt obiecte de proprietate intelectuală protejate și care au fost fabricate cu consimțământul titularului de drept

În contextul perfecționării mecanismului de protecție a mărcilor și, urmare a modificării și completării cadrului normativ în domeniu de referință, la momentul actual, legislația privind protecția mărcilor conține prevederile regulatorii necesare asigurării respectării principiilor trasate conform acțiunii respective.

Totodată, a fost elaborat un nou proiect de lege de modificare și completare a Legii nr. 38-XVI din 29.02.2008 privind protecția mărcilor care, în conformitate cu procedurile stabilite pentru transparența în procesul decizional și în vederea elaborării actelor normative, a fost plasat pe pagina internet AGEPI pentru consultări publice, precum și coordonat cu autoritățile de resort. De asemenea, Grupul de lucru al Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător a avizat pozitiv atât Analiza Impactului de Reglementare la proiectul dat, precum și însăși proiectul legii de modificare.

Proiectul a fost suspendat corespunzător expertizei anticorupție efectuată de către Centrul Național Anticorupție, fiind, ulterior, avizat de către Ministerul Justiției și examinat de către Centrul de Armonizare a Legislației.

La momentul actual, proiectul nominalizat urmează a fi expediat Guvernului Republicii Moldova pentru aprobare.

14. Implementarea mecanismului de determinare a organizațiilor de gestiune colectivă de a acționa în interesul colectiv al titularilor de drepturi pe care îi reprezintă

Proiectul legii pentru modificarea Legii nr 139/2010 a fost elaborat și plasat pe pagina web a AGEPI pentru consultări publice. Respectiv, au fost organizate mai multe runde de consultări publice atât pe platforma Consiliului Economic pe lângă Prim-ministrul Republicii Moldova, cât și în cadrul AGEPI, fiind implicați reprezentanții autorităților publice (Serviciul Vamal, Serviciului Fiscal de Stat), sectorului privat (Î.M. „Orange Moldova” S.A., Î.M. Moldcell S.A., Asociației Patronale Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova), Asociației Naționale a Companiilor din Domeniul Tehnologii Informaționale și Comunicații, S&T Mold S.R.L., S.R.L. “Ultra Distribution” etc.), ai organizațiilor de gestiune colectivă (Asociația Obștească Oficiul Republican al Dreptului de Autor, Asociația Obștească Asociația Națională “Copyright” (ANCO)), inclusiv și titularii de drepturi.

În conformitate cu procedurile stabilite în vederea elaborării actelor normative, proiectul a fost coordonat cu autoritățile de resort, inclusiv supus expertizei anticorupție efectuată de Centrul Național Anticorupție, fiind ulterior avizat de către Ministerul Justiției și examinat de către Centrul de Armonizare a Legislației.

Proiectul legii a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 671 din 11.07.2018, fiind înregistrat în Parlament cu nr. 257 din 13.07.2018.

Din data înregistrării în Parlamentul Republicii Moldova, proiectul legii a fost examinat în cadrul următoarelor Comisii: agricultură și industrie alimentară; drepturile omului și relații interetnice; mediu și dezvoltare regională; politică externă și integrare europeană (la data de 25.07.2018); protecție socială, sănătate și familie (la data de 26.09.2018); administrație publică (la data de 17.10.2018). Proiectul legii a fost susținut de către toate Comisiile parlamentare menționate, cu excepția Comisiei drepturile omului și relații interetnice.

Proiectul legii urmează a fi examinat în cadrul Comisiilor: juridică, numiri și imunități; buget, economie și finanțe; securitate națională, apărare și ordine publică;

cultură, educație, cercetare tineret, sport și mass-media, cea din urmă, fiind și Comisia sesizată în fond.

15. Avizarea de către Consiliul Concurenței a proiectelor de acte normative privind reglementarea mediului de afaceri

Pe parcursul anului 2018, în vederea evaluării impactului de reglementare asupra mediului concurențial, Consiliul Concurenței a avizat 120 de proiecte de acte normative, 77 fiind prezentate cu propuneri și recomandări de respectare a cadrului normativ din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, în vederea asigurării cadrului legal.

16. Modificarea Codului penal pentru a excepta aplicarea prevederilor legii penale față de angajații și fondatorii întreprinderilor care colaborează cu Consiliul Concurenței, în limita realizării politicii de clemență, prevăzută de Legea concurenței

Proiectul de lege privind modificarea Codului Penal în vederea exceptării aplicării prevederilor legii penale față de persoanele care colaborează cu Consiliul Concurenței, în limitele realizării politicii de clemență, conform prevederilor Legii concurenței a fost aprobat de Parlament prin Legea nr. 179 din 26.07.2018 și a intrat în vigoare de la data publicării.

17. Modificarea legislației concurențiale în vederea implementării mecanismului de informatori la stabilirea acordurilor concurențiale

În scopul realizării acestei acțiuni, Consiliul Concurenței a elaborat un proiect de lege care a fost prezentat, pentru discuții, în Plenul Consiliului Concurenței. Totodată, în vederea asigurării transparenței, pe pagina web a Consiliului Concurenței a fost plasat anunțul privind inițierea procedurii de elaborare a proiectului de lege de modificare a Legii concurenței privind implementarea mecanismului informatorilor de concurență la stabilirea acordurilor anticoncurențiale. Ca urmare a plasării anunțului, în adresa Consiliului Concurenței nu au parvenit propuneri. Varianta definitivată a proiectului urmează a fi aprobată de Plenul Consiliului Concurenței și transmisă Ministerului Economiei și Infrastructurii pentru promovare.

18. Introducerea răspunderii contravenționale a persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul APC/APL care au luat sau sunt responsabili de luarea deciziilor contrar legislației concurențiale

Prin Legea nr. 159 din 12.10.2018 privind modificarea unor acte legislative, au fost operate o serie de modificări în Codul contravențional, inclusiv completarea Codului cu un nou art. 3305 „Încălcarea legislației în domeniul concurenței”. Aceste modificări au ca scop asigurarea aplicării eficiente a Legii concurenței, în partea ce se

referă la atragerea la răspundere a persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale, pentru încălcarea Legii concurenței.

19. Introducerea în cadrul legal-normativ a obligativității notificării Consiliului Concurenței la înregistrarea tranzacțiilor economice la Agenția Servicii Publice

Propunerea obligării notificării Consiliului Concurenței la înregistrarea tranzacțiilor economice la Agenția Servicii Publice a venit în scopul prevenirii efectelor negative asupra mediului concurențial ca urmare a instituirii obstacolelor semnificative în calea concurenței pe piață sau pe o parte semnificativă a acesteia, ce pot surveni în urma punerii în aplicare a unei operațiuni de concentrare economică.

Astfel, întru realizarea acestei acțiuni pe parcursul anului, atât Ministerul Justiției, cât și Agenția Servicii Publice au elaborat mai multe proiecte de acte normative. Acestea însă nu au fost acceptate de autoritățile implicate și nu au fost remise pentru promovare. Astfel, pentru anul 2019 urmează a fi identificate noi soluții de realizare a aceste acțiuni.

20. Consultarea și informarea autorităților publice, agenților economici privind politica statului în domeniul concurenței

Pe parcursul perioadei de raportare, Consiliul Concurenței în vederea consultării și informării părților interesate a organizat 161 de evenimente (seminare, ședințe, ședințe consultative) la care au participat circa 800 de persoane (reprezentanți ai autorităților administrației publice centrale și locale, autorități de reglementare, reprezentanți ai mediului de afaceri etc.

23. Elaborarea și implementarea unui program de studii de master în domeniul concurenței în cadrul facultăților cu profil economic și juridic

Conform informațiilor raportate de **Ministerul Educației, Culturii și Cercetării** în instituțiile de învățământ superior cursurile cu tematica privind domeniul concurenței se realizează în 4 instituții în cadrul programelor de master cu profil economic și juridic. Astfel, disciplina „Dreptul concurenței” se studiază în următoarele instituții de învățământ superior:

- 1) Academia de Studii Economice din Moldova, la Ciclul II, master, cursurile „Drept economic” și „Dreptul în afaceri”.
- 2) Institutul de Relații Internaționale din Moldova, la ciclul II, master, cursul „Dreptul afacerilor”.

Totodată, menționăm că la Universitatea de Stat „B.P.Hasdeu” or. Cahul și Universitatea de Studii Europene din Moldova, ULIM, tematica domeniului concurenței este inclusă în cursul „Dreptul afacerilor”.

24. Organizarea emisiunilor radio/tv pe diverse subiecte din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității

Pe parcursul perioadei de raportare, reprezentanții Consiliului Concurenței au participat la 3 emisiuni tv /radio, în cadrul cărora au abordat diverse subiecte din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității.

25. Difuzarea spoturilor cu caracter social în cadrul unei campanii de sensibilizare a societății civile privind cele mai importante aspecte din domeniul concurenței

În anul 2018 au fost difuzate 2 spoturi care au primit aprobarea și susținerea Consiliului Coordonator al Audiovizualului (Decizia nr. 6/31 din 5 martie 2018). Au fost remise 46 de scrisori privind difuzarea spoturilor la 23 posturi tv locale și naționale, cum ar fi: Moldova 1, Moldova 2, Publica TV, Prime, Canal 3, Canal 2, TV8, Euro TV, N4, TVC 21, PRO TV Chișinău, RTR Moldova, TV – Găgăuzia, TV Bălți, TV Elita (or. Rezina), TV Drochia, Albasat TV (or. Nisporeni), Flor-TV (or. Florești), etc.

26. Organizarea training-urilor, meselor rotunde (inclusiv sub egida „Competition CaFE”), a conferințelor de presă cu actori de pe diferite piețe

Întru realizarea acestei acțiuni, Consiliul Concurenței a desfășurat 14 evenimente (10 seminare, 3 conferințe, 1 conferință de presă) cu participarea a circa 475 de actori de pe diferite piețe.

27. Organizarea și desfășurarea anuală a prezentării publice a raportului de activitate a Consiliului Concurenței

Raportul de activitate a Consiliului Concurenței pentru anul 2017 a fost prezentat public în cadrul evenimentului de presă din 05.06.2018.

28. Promovarea instituirii Zilei Concurenței

„Zilei Concurenței” a fost instituită prin Hotărârea Parlamentului nr. 16 din 15.02.2018 pentru completarea punctului 1 din Hotărârea Parlamentului nr. 433 din 26 decembrie 1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova. Sărbătoarea se va consemna, anual, la data de 30 iunie - data la care în anul 2000 a fost adoptată Legea cu privire la protecția concurenței, urmare a căreia a fost creat mecanismul de implementare a legislației în domeniul protecției concurenței. Instituirea „Zilei Concurenței” va impulsiona creșterea gradului de conștientizare a necesității existenței unui mediu concurențial

loial, dar și a rolului și locului concurenței într-o economie de piață, în condițiile în care concurența poate îmbunătăți performanța economică a unui stat, să deschidă oportunități de afaceri și să contribuie la creșterea bunăstării consumatorilor.

32. Elaborarea propunerilor de modificare a cadrului normativ ce vizează acordarea măsurilor de sprijin sub formă de facilități fiscale

Întru realizarea aceste acțiuni Consiliul Concurenței a aliniat 14 scheme de ajutor de stat acordate sub formă de facilități fiscale.

Totodată, în ședința Plenului Consiliului Concurenței din 01.03.2018 a fost avizat proiectul codului vamal.

Totodată, reprezentanții Consiliului Concurenței fac parte din grupul de lucru privind revizuirea facilităților fiscale și vamale creat de Ministerul Finanțelor.

În acest context, Ministerul Finanțelor a elaborat un nou Concept de rescriere a Codului Fiscal și a Codului Vamal, document strategic ce vizează armonizarea cadrului legislativ național la prevederile directivelor Uniunii Europene și perfecționarea cadrului legislativ existent pînă în anul 2020.

34. Modificarea actelor normative ce reglementează modalitatea de prestare a SIEG, prin impunerea obligației de stabilire a indicatorilor de performanță la atribuirea dreptului de gestiune a serviciului public în baza actului de atribuire

35. Asigurarea prestării SIEG în baza actului de atribuire, care trebuie să corespundă prevederilor stipulate în cadrul normativ din domeniul ajutorului de stat

În anul 2018, Plenul Consiliului Concurenței a autorizat 6 măsuri de sprijin, care au fost acordate pentru prestarea serviciului de interes economic general, în special serviciului poștal universal (1 notificare) și serviciul public de alimentare cu apă și canalizare (5 notificări).

Astfel, prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-30 din 25.05.2018, a fost autorizat ajutorul de stat pentru prestarea serviciului de interes economic general acordat Î.S. „Poșta Moldovei” în vederea furnizării serviciului poștal universal.

Totodată, au fost adoptate Deciziile Plenului Plenul Consiliului Concurenței - nr. ASR-18 din 05.04.2018, nr. ASR-36 din 07.06.2018, nr. ASR-56 din 05.07.2018, nr. ASR-61 din 12.07.2018 și nr. ASR-76 din 25.10.2018, pentru autorizarea măsurilor de sprijin care au fost acordate de către autoritățile publice locale (Primării sate/commune: Doroțcaia (r-n. Dubăsari), s. Chirileni (r-n. Ungheni), Șaptebani (r-n. Rîșcani), Răzeni (r-n. Ialoveni), Măgdăcești (r-n. Criuleni)) pentru prestarea serviciului de interes economic general și anume serviciul public de alimentare cu apă

și canalizare. Beneficiarii acestor măsuri fiind: Î.M.”Servcomdor”, Î.M.”Serviceprim-Chirileni”, Î.M.”Șaptebani Servicii”, Î.M.”Apă Canal Răzeni”, Î.M. ”Apă-Canal Măgdăcești”.

Pe parcursul anului, au fost aduse în concordanță cu prevederile stipulate în cadrul normativ din domeniul ajutorului de stat: **6 acte** de atribuire de către autoritățile publice locale a serviciilor de interes economic general și **3 acte** de atribuire (în baza informației prezentate de oficiile teritoriale ale Consiliului Concurenței).

Consiliul Concurenței a oferit consultații autorităților publice locale în vederea implementării acțiunilor nr. 34 și nr. 35 din Program. De asemenea, a fost solicitată informația aferentă realizării acțiunilor nr. 34 și nr. 35 de la primăriile orașelor-reședință de raion, municipii și de la Consiliile raionale.

La solicitări au parvenit răspunsuri de la:

- 21 – Primării orașe-reședință/municipii
- 19 – Consilii raionale
- 143 – Primării sate (comune), orașe

36. Completarea cadrului normativ în vederea obligativității avizării de către Consiliul Concurenței a proiectelor actelor juridice pentru măsuri de ajutor de minimis

Prevederile corespunzătoare au fost incluse la art. 32 alin (2) din Legea nr. 100 din 22.12.2017 (în vigoare din 12.07.2018).

37. Conectarea furnizorilor de ajutor de stat la SIRASM

În anul 2018 a fost acordat acces la 143 de furnizori de ajutor de stat astfel încât 875 de furnizori de ajutor de stat sunt conectați, dintre care:

- APC – 45 (100% din potențialii furnizori)
- APL – 814 (87,2% din numărul de autorități publice locale care includ furnizorii ce acordă ajutor de stat cu impact asupra concurenței, exceptând 12,8% de autorități locale (comune, sate) ce acordă măsuri de sprijin în valori nesemnificative, cu potențial redus de a distorsiona mediul concurențial)
- Alți furnizori (persoane juridice) - 16.

Sumarul activităților realizate în anul 2018, conform Planului de acțiuni privind implementarea Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017–2020

Nr. crt.	Denumirea acțiunii	Termen de realizare	Responsabili de implementare	Acțiuni implementate
1	Identificarea tuturor entităților care activează la nivel național și local, investite cu drepturi exclusive	Trimestrul II 2018	APC, APL care au acordat drepturi exclusive	APC și APL, responsabile de această acțiune nu s-au implicat în acest proces. Consiliul Concurenței a identificat 50 de întreprinderi de stat ce activează în regim de drepturi exclusive, dar și pe piețe deschise concurenței și identificate 249 de întreprinderi ce prestează servicii exclusive, precum și activează pe piețe deschise concurenței.
2	Evaluarea necesității delegării drepturilor exclusive existente	Trimestrul IV 2018	APC, APL care au acordat drepturi exclusive	
3	Optimizarea sistemului de drepturi exclusive	Trimestrul II 2019	APC, APL care au acordat drepturi exclusive	
4	Monitorizarea sistemului de drepturi exclusive	Anii 2019 – 2020	APC, APL care au acordat drepturi exclusive	
5	Evaluarea barierelor anticoncurențiale din diferite sectoare economice conform Setului de instrumente pentru evaluarea concurenței al OCDE și conform angajamentelor asumate în Acordul de Asociere	Trimestrul I 2018	APC, APL, autoritățile cu funcții de reglementare și control	Acțiunea a fost raportată de către BNM și ANRE. Astfel, BNM a evaluat cadrul normativ care reglementează activitatea sectorului bancar și a unităților de schimb valutar, precum și a prestatorilor serviciilor de plata și a emitenților de monedă electronică. ANRE, la rândul său, pe parcursul anului 2018, a continuat revizuirea și ajustarea cadrului normativ secundar de reglementare relevant, în special: piața energiei electrice, piața gazelor naturale, piața produselor petroliere, dar și în privința drepturilor exclusive.
6	Ajustarea cadrului normativ de reglementare a mediului de afaceri privind	Trimestrul IV 2018	APC, APL, autoritățile cu funcții de reglementare și	Rezultatele implementării acestei acțiuni au fost prezentate de ANRE, CNPF și ANRCETI, care au raportat un șir de acțiuni realizate și de modificări operate la

Nr. crt.	Denumirea acțiunii	Termen de realizare	Responsabili de implementare	Acțiuni implementate
	compatibilitatea cu Legea concurenței nr.183/2012 sub aspectul eliminării barierelor anticoncurențiale		control	legislație, în vederea ajustării cadrului normativ de reglementare sub aspectul eliminării barierelor anticoncurențiale. Totodată, BNM a stabilit că nu este necesară ajustarea cadrului normativ, având în vedere lipsa barierelor anticoncurențiale.
7	Deetatizarea sau restructurarea întreprinderilor de stat, municipale și a societăților comerciale cu capital public sau public-privat	Anii 2017–2020	Ministerul Economiei, Agenția Proprietății Publice, APC, APL, fondatoare ale întreprinderilor respective	Conform datelor oferite de Cancelaria de Stat, Ministerul Apărării și APP, pe parcursul anului au fost reorganizate 14 întreprinderi de stat, privatizate 7 întreprinderi de stat. Agenția Relații Funciare și Cadastru și Cancelaria de Stat au raportat transmiterea către alte autorități a întreprinderilor (3) în care exercitau funcția de fondator.
8	Optimizarea finanțării preferențiale din surse bugetare a întreprinderilor de stat și municipale în vederea perfecționării managementului acestora	Anii 2018–2019	Ministerul Finanțelor, APC, APL, fondatoare ale întreprinderilor respective	A raportat doar o singură autoritate - Ministerul Apărării. Conform datelor prezentate de Minister nu s-au acordat întreprinderilor de stat și nici Instituției Publice „Centrul de pregătire a specialiștilor și de suport al Armatei Naționale” careva finanțări din sursele bugetare ale Ministerului.
9	Instituirea principiilor concurențiale în activitatea prestării serviciilor de utilitate publică (în sectoarele apă, canalizare, energie, transport public, servicii poștale etc.)	Trimestrul II 2019	Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei, Consiliul Concurenței	Întru realizarea acestei acțiuni, Consiliul Concurenței a inițiat mai multe investigații privind instituirea principiilor concurențiale în activitatea prestării serviciilor de utilitate publică în sectoarele: transport public, furnizare - apă potabilă și canalizare, energetică etc. Totodată, ANSA a informat despre faptul că agenții economici care prestează SIEG în cadrul Agenției sunt selectați conform principiilor concurențiale.
10	Asigurarea armonizării legislației cu elementele obligatorii și opționale ale directivelor Uniunii Europene privind concesiunile	Trimestrul III 2018	Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor	A fost aprobată Legea nr.121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii. Conform informației prezentate de Ministerul Economiei și Infrastructurii Legea nr. 121/2018 a fost elaborată și promovată cu scopul armonizării cadrului legislativ național la acquis-ul UE, în conformitate cu angajamentele Republicii

Nr. crt.	Denumirea acțiunii	Termen de realizare	Responsabili de implementare	Acțiuni implementate
				Moldova circumscrise în Acordul privind instituirea Zonei de Liber Schimb, Aprofundat și Cuprinzător.
11	Efectuarea unei analize a oportunității desfășurării de către întreprinderile de stat a procedurilor de achiziții publice și transpunerea în legislația în domeniul achizițiilor publice a directivelor Uniunii Europene 2014/24/UE și 2014/25/UE	Trimestrul IV 2019	Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei	A fost adoptată prin Legea nr. 169 din 26.07.2018 Legea nr.131/2015 privind achizițiile publice (M.O. al R.M., 321-332/527, 24.08.2018). La moment, se analizează oportunitatea elaborării unui proiect de lege privind transpunerea directivei Uniunii Europene 2014/25/UE separat de Legea nr.131/2015.
12	Implementarea sistemului <i>e-achiziții</i> în vederea transformării achizițiilor publice într-un proces mai eficient și competitiv, inclusiv introducerea componentei de identificare a cazurilor de acorduri anticoncurențiale în cadrul achizițiilor publice	Trimestrul II 2018	Agenția Achiziții Publice	Pentru implementarea pe scară națională a unui sistem electronic de achiziții a fost elaborat și aprobat, prin Hotărârea Guvernului nr. 705 din 11.07.2018, Conceptul tehnic al Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender). Începând cu 01.10.2018, odată cu intrarea în vigoare a amendamentelor la Legea 131/2015 privind achizițiile publice, a fost stabilit modul de reglementare a achizițiilor publice utilizând sistemul electronic online, accesibil prin internet la o adresă dedicată, folosit pentru aplicarea prin mijloace electronice a proceselor de achiziții publice, precum și pentru publicarea invitațiilor/anunțurilor la nivel național, depunerea și evaluarea ofertelor, atribuirea, semnarea cu semnătură electronică a contractelor de achiziții publice. Pentru implementarea Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender) au fost aprobate 5 acte normative.
13	Revizuirea cadrului normativ ce ține de protecția mărcilor în vederea asigurării plasării pe piață a produselor care sînt	Trimestrul IV 2017	AGEPI	A fost elaborat un nou proiect de lege de modificare și completare a Legii nr. 38-XVI din 29.02.2008 privind protecția mărcilor care, în conformitate cu procedurile stabilite pentru transparența în procesul decizional și în vederea elaborării actelor normative.

Nr. crt.	Denumirea acțiunii	Termen de realizare	Responsabili de implementare	Acțiuni implementate
	obiecte de proprietate intelectuală protejate și care au fost fabricate cu consimțământul titularului de drept			Conform informației oferite de AGEPI, proiectul urma a fi expediat Guvernului Republicii Moldova pentru aprobare.
14	Implementarea mecanismului de determinare a organizațiilor de gestiune colectivă de acțiune în interesul colectiv al titularilor de drepturi pe care îi reprezintă	Trimestrul IV 2017	AGEPI	Proiectul legii pentru modificarea Legii nr 139/2010 a fost elaborat și supus consultărilor publice. Proiectul legii a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 671 din 11.07.2018, fiind înregistrat în Parlament cu nr. 257 din 13.07.2018.
15	Avizarea de către Consiliul Concurenței a proiectelor de acte normative privind reglementarea mediului de afaceri	Permanent	Consiliul Concurenței, autoritățile publice inițiatore de proiecte de acte normative	În vederea evaluării impactului de reglementare asupra mediului concurențial, Consiliul Concurenței, pe parcursul anului 2018, a avizat 120 de proiecte de acte normative, dintre care: 77 au fost prezentate cu propuneri și recomandări de respectare a cadrului normativ din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, în vederea asigurării concurenței.
16	Modificarea Codului penal pentru a excepta aplicarea prevederilor legii penale față de angajații și fondatorii întreprinderilor care colaborează cu Consiliul Concurenței, în limita realizării politicii de clemență, prevăzută de Legea concurenței nr.183/2012	Trimestrul IV 2017	Ministerul Justiției, Consiliul Concurenței	Proiectul de lege privind modificarea Codului Penal în vederea exceptării aplicării prevederilor legii penale față de persoanele care colaborează cu Consiliul Concurenței, în limitele realizării politicii de clemență, conform prevederilor Legii concurenței. Proiectul de lege privind modificarea Codului Penal a fost aprobat de Parlament prin Legea nr. 179 din 26.07.2018 și a intrat în vigoare de la data publicării.
17	Modificarea legislației concurențiale în vederea implementării mecanismului de informatori la stabilirea acordurilor anticoncurențiale	Trimestrul IV 2018	Consiliul Concurenței	Consiliul Concurenței a elaborat un proiect de lege care a fost prezentat, pentru discuții, în Plenul Consiliului Concurenței și supus consultațiilor publice. Varianta definitivată a proiectului urmează a fi aprobată de Plenul Consiliului Concurenței și transmisă Ministerului Economiei și Infrastructurii pentru promovare.

Nr. crt.	Denumirea acțiunii	Termen de realizare	Responsabili de implementare	Acțiuni implementate
18	Introducerea răspunderii contravenționale a persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul APC/APL care au luat sau sînt responsabili de luarea deciziilor contrar legislației concurențiale	Trimestrul IV 2017	Ministerul Justiției, Consiliul Concurenței	Prin Legea nr. 159 din 12.10.2018 privind modificarea unor acte legislative, au fost operate o serie de modificări în Codul contravențional, inclusiv completarea Codului cu un nou art. 3305 „Încălcarea legislației în domeniul concurenței”. Aceste modificări au ca scop asigurarea aplicării eficiente a Legii concurenței, în partea ce se referă la atragerea la răspundere a persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale, pentru încălcarea Legii concurenței.
19	Introducerea în cadrul legal-normativ a obligativității notificării Consiliului Concurenței la înregistrarea tranzacțiilor economice la Agenția Servicii Publice	Trimestrul IV 2017	Ministerul Justiției	Întru realizarea acestei acțiuni pe parcursul anului, atât Ministerul Justiției, cât și Agenția Servicii Publice au elaborat mai multe proiecte de acte normative. Acestea însă nu au fost acceptate de autoritățile implicate și nu au fost remise pentru promovare. Astfel, pentru anul 2019 urmează a fi identificate noi soluții de realizare a acțiunii date.
20	Consultarea și informarea autorităților publice, agenților economici privind politica statului în domeniul concurenței	Permanent	Consiliul Concurenței	Pe parcursul perioadei de raportare, Consiliul Concurenței în vederea consultării și informării părților interesate a organizat 161 de evenimente (seminare, ședințe, ședințe consultative) la care au participat circa 800 de persoane (reprezentanți ai autorităților administrației publice centrale și locale, autorități de reglementare, reprezentanți ai mediului de afaceri etc.
21	Promovarea specializării judecătorilor în dreptul concurențial	Trimestrul IV 2017	Institutul Național al Justiției	<i>Acțiune realizată în anul 2017</i>
22	Implementarea cu titlu obligatoriu/opțional, în cadrul programelor cu profil economic și juridic, la instituțiile de învățămînt superior, a cursurilor și modulelor în domeniul concurenței	Trimestrul IV 2017	Ministerul Educației, Consiliul Concurenței, instituțiile de învățămînt superior	<i>Acțiune realizată în anul 2017</i>
23	Elaborarea și	Trimestrul	Ministerul	Conform informațiilor raportate de

Nr. crt.	Denumirea acțiunii	Termen de realizare	Responsabili de implementare	Acțiuni implementate
	implementarea unui program de studii de master în domeniul concurenței în cadrul facultăților cu profil economic și juridic	III 2018	Educației, instituțiile de învățământ superior	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în instituțiile de învățământ superior cursurile cu tematica privind domeniul concurenței se realizează în 4 instituții în cadrul programelor de master cu profil economic și juridic.
24	Organizarea emisiunilor radio/tv pe diverse subiecte din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității	Semestrial	Consiliul Concurenței	Pe parcursul perioadei de raportare reprezentanții Consiliului Concurenței au participat la 3 emisiuni tv /radio, în cadrul cărora au abordat diverse subiecte din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității
25	Difuzarea spoturilor cu caracter social în cadrul unei campanii de sensibilizare a societății civile privind cele mai importante aspecte din domeniul concurenței	Trimestrul IV 2019	Consiliul Concurenței	În 2018 au fost difuzate 2 spoturi care au primit aprobarea și susținerea Consiliului Coordonator al Audiovizualului (Decizia nr. 6/31 din 5 martie 2018). Au fost remise 46 de scrisori privind difuzarea spoturilor la 23 posturi tv locale și naționale, cum ar fi: Moldova 1, Moldova 2, Publica TV, Prime, Canal 3, Canal 2, TV8, Euro TV, N4, TVC 21, PRO TV Chișinău, RTR Moldova, TV – Găgăuzia, TV Bălți, TV Elita (or. Rezina), TV Drochia, Albasat TV (or. Nisporeni), Flor-TV (or. Florești), etc.
26	Organizarea trainingurilor, meselor rotunde (inclusiv sub egida „Competition CaFE”), a conferințelor de presă cu actori de pe diferite piețe	Permanent	Consiliul Concurenței	Întru realizarea acestei acțiuni, Consiliul Concurenței a desfășurat 14 evenimente (10 seminare, 3 conferințe, 1 conferință de presă) cu participarea a circa 475 de actori de pe diferite piețe.
27	Organizarea și desfășurarea anuală a prezentării publice a raportului de activitate a Consiliului Concurenței	Anual	Consiliul Concurenței	Raportul de activitate a Consiliului Concurenței pentru anul 2017 a fost prezentat public în cadrul conferinței de presă din 05.06.2018. Evenimentul a întrunit reprezentanți ai posturilor tv cu acoperire locală și națională .
28	Promovarea instituirii Zilei Concurenței	Trimestrul IV 2017	Consiliul Concurenței	Prin Hotărârea Parlamentului nr. 16 din 15.02.2018 a fost instituită „Ziua Concurenței”, care va fi consemnată, anual, la 30 iunie.
29	Identificarea tuturor schemelor de ajutor de stat existente ce nu	Trimestrul IV 2019	APC, APL inițiatoare de ajutor de stat,	<i>Activitate inițiată în anul 2017</i>

Nr. crt.	Denumirea acțiunii	Termen de realizare	Responsabili de implementare	Acțiuni implementate
	corespund cerințelor legislației și sesizarea furnizorilor/inițiatorilor cu privire la necesitatea alinierii acestora la cadrul normativ din domeniul ajutorului de stat		Consiliul Concurenței	
30	Elaborarea propunerilor de modificare a cadrului normativ ce vizează acordarea măsurilor de sprijin sub formă de subvenții	Trimestrul IV 2019	APC, APL care acordă măsuri de sprijin ce constituie ajutor de stat, Consiliul Concurenței	<i>Activitate inițiată în anul 2017</i>
31	Elaborarea propunerilor de modificare a cadrului normativ ce vizează acordarea măsurilor de sprijin sub formă de garanții în condiții preferențiale	Trimestrul IV 2019	APC, APL care acordă măsuri de sprijin ce constituie ajutor de stat, Consiliul Concurenței	
32	Elaborarea propunerilor de modificare a cadrului normativ ce vizează acordarea măsurilor de sprijin sub formă de facilități fiscale	Trimestrul II 2020	Ministerul Finanțelor, APL care acordă măsuri de sprijin ce constituie ajutor de stat, Consiliul Concurenței	Au fost aliniate 14 scheme de ajutor existent acordat sub formă de facilități fiscale.
33	Elaborarea propunerilor de modificare a cadrului normativ pentru alinierea la acquis-ul Uniunii Europene a măsurilor de sprijin ale statului	Trimestrul IV 2020	APC, APL care acordă măsuri de sprijin ce constituie ajutor de stat, Consiliul Concurenței	
34	Modificarea actelor normative ce reglementează modalitatea de prestare a SIEG, prin impunerea obligației de stabilire a	Trimestrul III 2017	APC, APL care atribuie dreptul de prestare a SIEG, Consiliul Concurenței	În anul 2018, Plenul Consiliului Concurenței a autorizat 6 măsuri de sprijin, care au fost acordate pentru prestarea serviciului de interes economic general, în special serviciului poștal universal (1 notificare) și serviciul public de alimentare

Nr. crt.	Denumirea acțiunii	Termen de realizare	Responsabili de implementare	Acțiuni implementate
	indicatorilor de performanță la atribuirea dreptului de gestiune a serviciului public în baza actului de atribuire			cu apă și canalizare (5 notificări). Pe parcursul anului, au fost aduse în concordanță cu prevederile stipulate în cadrul normativ din domeniul ajutorului de stat: 6 acte de atribuire de către autoritățile publice locale a serviciilor de interes economic general și 3 acte de atribuire (în baza informației prezentate de oficiile teritoriale ale Consiliului Concurenței).
35	Asigurarea prestării SIEG în baza actului de atribuire, care trebuie să corespundă prevederilor stipulate în cadrul normativ din domeniul ajutorului de stat	Trimestrul III 2017	APC, APL care atribuie dreptul de prestare a SIEG, Consiliul Concurenței	
36	Completarea cadrului normativ în vederea obligativității avizării de către Consiliul Concurenței a proiectelor actelor juridice pentru măsuri de ajutor de minimis	Trimestrul II 2020	Consiliul Concurenței, Ministerul Economiei	Prevederile corespunzătoare au fost incluse la art. 32 alin (2) din Legea nr. 100 din 22.12.2017 (în vigoare din 12.07.2018).
37	Conectarea furnizorilor de ajutor de stat la SIA RAS	Permanent	APC, APL care acordă ajutor de stat, Consiliul Concurenței	<i>Activitate realizată.</i> În anul 2018 a fost acordat acces la 143 de furnizori de ajutor de stat, astfel încât - 875 de furnizori de ajutor de stat sunt conectați.